

לא עוצד בידוק

אניו לביא

1 מוות ידוע מראש

הנשיא פרס והמיליארדר תשובה הבטיחו שתוך שנתיים יהיו מים בתעלת הימים. שש הערות על פרויקט מגלומני שזורם בלי לדעת לאן

הסכנה הכרוכה שרעידת הארמה - שצפויה להתרחש בשנים הקרובות - תביא להצפת מי התהום של הערבה במים מלוחים ותגרום נזקים לדורות. לאדר ברור שברגע שהמעור רבים יעמרו על גודל האיום הם ייסוגו מהפ' רויקט. נקווה שהוא לא נאיבי.

הפרחת השממה: תשובה ופרס מרבים לנפנף בדגל הפרחת השממה. בעיניהם העי רבה היא רק חול וחול, וברגע שהמדבר יהפוך לשילוב בין דיסנילנד ללאס וגאס יתחילו החיים היפים. הנשיא ואיל ההון כנראה לא מודעים לכך ששנות החמישים כבר לא כאן, חלפו הימים שבהם הציונות דתה להלביש כל גבעה חשופה שלמת בטון ומלט. הערבה היא לא שממה, אלא מערכת אקולוגית שר קקת וחר פעמית שמלונות ענק עם בריכות מלאכותיות יקברו אותה לנצח. אולי זה לא מקרי ששני האנשים שעומדים מאחורי המי' הם כבד אינם צעירים. הם אמנם תופשים את עצמם כאנשי החזון והמחר, אבל עולם המור שגים שלהם תקוע באמצע המאה שעברה.

מידם הקיצוניים: בנאומו בוועידת הני שיא, בו הציג תשובה את הפרויקט כ"תעלת השלום", הוא המליץ ש"לא ניתן לקיצוניים לעצור אותנו". מאוינו הניקו שהוא מתכוון לטרוריסטים ולמתנגדי השלום. יכול להיות שהוא בכלל התכוון לירוקים?

לא בטוח שהנצח יזכור אותו לטובה.

כבר היה נדמה שעידן הפרויקטים הגרני דיוחיים, שבו ממשלות ואילי הון ניסו לש' נות סרדי עולם, נמצא מאחורינו, ושרק בסין עושים עדיין רברים כאלה. היום כבר ברור שמבצעים חלוציים כמו ייבוש החולה גרמו נזקים לדורות, אבל נראה שההיסטוריה מת' עקשת לחזור על עצמה. מצד אחד, פרס חוזר ומבטיח שהפרויקט לא יעזוב את התחנה כטרם יושלמו כל הבריקות; מצד שני, הוא מתכוון לבשר לניקולא סרקוזי, שיבקר בימים הקרובים

★ טיפ בידוק
עם פרוץ הקיץ, כדאי לכוון את השלבים במתן כן שהאוויר תקור יורם כלפי תעלה. מכיוון שאחור כן הוא ממילא יורד לצופה, זה מטייע לקרור יטיל יתרו של החלל.

בישראל, על השקתו, וכבר מדברים על חוק עוקף כירוקרטיה שייטיע להטיס את התעלה מעל לראשיהם של המתנגדים. הבנק העול' מי הקציב שנתיים לכדיקה בעלות 15 מ' ליון דולר, אבל הבריקה לא כוללת חלופות אחרות (למשל הורמת מים מהים התיכון). כשמוציאים סכום כזה על בדיקה, ובודקים רק חלופה אחת, בדרך כלל מגיעים למסקנה שהיא מצוינת, או כניסוחו של מישהו הש' בועי: "חלופה שמגשימה את עצמה". כשנציגי הבנק העולמי ביקרו לא מכבר בישראל לצר' רך שימוע ציבורי, לישראלים שנפגשו איתם היתה הרגשה שהם "הקשיבו בנימוס". ההס' תיגייות נרשמו בפרוטוקול, אבל התחושה היא שהשורה התחתונה כבר נכתבה.

איפה הממשלה? למעט רשינות מרומות מכיוונו של בנימין בן-אליעזר, שפרס הוטף לו את הסמכויות והתהילה, קולה של ממשלת ישראל בסוגיית התעלה כמעט לא נשמע. קבלו את מועצת המנהלים החדשה של מדי' נת ישראל - תשובה, אריסון, שטיינמן וור' טהיימר. דמוקרטיה? אוליגרכיה.

המדענים: קשה למצוא מומחה ישרא' לי נחשב שתומך בתעלת הימים. כבר לפני עשור בחן צוות מרענים מטעם משרד התש' תיות את החלופות להצלת ים המלח, והגיע למסקנה שהזבלת מים מים סוף היא הנחר תה מכולן. מרעני מכוון שמואל נאמן מהט' בניון, בראשות פרופ' יורם אבנימלך, הפיקו לאחרונה נייר עמדה, שבו מפורטות הסכנות הטמונות בפרויקט - מפגיעה אנושה בים סוף, דרך נזקים אקולוגיים אדירים לערבה, ועד כמויות לא סבירות של חשמל ואנרגיה שיידרשו כדי להעלות את המים המתפללים מים המלח לעמאן. פרופ' אילון אדר, ראש מכון המים במכון לחקר המיכר בשדה בוקר, מושוכנע שהפרויקט לא יגיע ליישום בגלל

עופר נגד תשובה: באמצע ים המלח, מטרים ספורים לפני שגולשים לתוך שטח ירדן, ניצבת על סוללת עפר כמה אמבטיות עם נוזל בצבע מוזר. בראשונה המים צבר עים בארום עזר; בשנייה הם ירוקים עם ריח חשור, בשלישית מכוסים בשכבה לבנה דקה של גבס. לכל אחת מהאמבטיות צמודה מר' בקה עם התאריך ויחס הנחלים שהיא מכילה. ברוכים הבאים לאתר הניסויים הצנוע של מפ' עלי ים המלח.

המנייניסוי הזה נועד לבדוק מה קורה במפגש בין המים של ים סוף לאלה

מים המלח. במפעלי ים המלח עוקבים בדא' גה אחרי התנגלות תעלת הימים, ותוהים מה יקרה כשהמציאות תגיש כמיות אדירות של מים משני הסוגים. אם התוצאות יהיו כמו באמבטיות, רוחצי המפעלים, שנסיקת מחי' רי האשג גרמה להם לתפוח בשנה האחרונה במדמים דמוינים, יספגו פגיעה אנושה. כמה גיגיות מכובן לא מהות הוכחה חותכת, אבל זה בדיוק המסר שבמפעלי ים המלח רוצים להעביר: מגה פרויקט, אומרים שם, מחייב מגה בדיקה. וביתיים, לנוכח ריצת האמוק אל התעלה, לא נראה שמישהו מקיים בדי' קה כזה.

מפעלי ים המלח לא ימהרו להתייצב בח' זית המאבק בתעלה: היותם בעלי עניין הופך אותם לחשודים מידיים מבחינה ציבורית. מדובר במקרה נדיר של זהות אינטרסים ועמדות בין המפעלים לבין ארגוני הסבי' בה, בדרך כלל יריביהם המורים, ובמפעלי ים המלח יודעים שפעלי הסביבה יהיו שגריר' רים הרבה יותר לגיטימיים של ההתנגדות. בני משפחת עופר, בעלי השליטה במפעלים, ישרדלו להימנע ממלחמת גוג ומגוג בנשיא פרס וביצחק תשובה, מה עוד שעידן עופר משתף פעולה עם פרס בפרויקט מגלומני אחר - המכונית החשמלית של שי אגסי. גם תשובה, מצדו, הקפיד להעביר מסר פייסני בנאומו בוועידת הנשיא, כשהבטיח ש"לא תהיה פגיעה במפעלי ים המלח, הכל ייעשה בתיאום איתם". אבל במקום או במאוזר, אם הפרויקט ימשיך להתקדם, התנגשות המי' ליארדרים תגיע, ויהיה שמת.

שמעון פרס: לחופי ים המלח יושבים כמה אלפי ישראלים, עוקבים בהשתאות אחרי הת' נהלותו של נשיא המדינה ושואלים את עצמם לאן, למען השם, הוא רץ. פרס, כמו פרס, רץ אל הנצח. רק שאם חזון תעלת הימים יתממש,